

**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. ij. De actu primario potentiæ nutritiæ, qui est nutritio viuentis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

tritionem partium accidentaliter diuersam; singularæ enim partes tantum ad se trahunt sanguinis, quantum indigent, & suum illis temperamentum attribuunt; quod Nyssenus eleganter explicat similitudine aquæ, quæ hortus irrigatur variis herbis confusus; ibi enim eadem aqua in rosam, in violam, in amaracum, in olus, in lactucam commutatur, pro natura plantæ à qua fugitur: sic idem sanguis ossi applicatus, durefcit, extenditur in membranam, mollescit in carnem. Animalia quæ carent sanguine, aliquid habent æquiualens, sicuti etiam plantæ, quibus succus instat est sanguinis. Vrsi & glires pituita, quæ redundant, nutriri possunt; quia illa in sanguinem mutari potest, deinde in viuentem.

Secunda obiectio,

Obicitur secundò. Venterculus immediatè nutritur chylo, ossa nutriuntur medullâ, & nerui quodam humore glutinoso. Probatur, quia venæ non disseminantur per tunicas ventriculi, sed duntaxat ad illum hiant: ergo non potest ventriculus attrahere sanguinem ex hepate, cum nulli rami venæ caue attingant stomachum.

Respondeo ventriculum sanguine nutriti, non chylo; quod constat, quia multæ venæ à iecore sparæ sunt per ventriculum, vt sanguinem deferant. Deinde in chylo multa sunt adhuc excrementa, quæ secerni non possunt nisi à calore iecoris; quod autem excrementis immixtum est, non nutrit. Verum est nullas à vena caua derivari venas in ventriculum, sed derivantur plures à vena porta, quæ non deferunt tantum soli chylo ad iecur auerendo, sed ad ferendum etiam sanguinem alimentarium. Medulla, quæ nutriuntur ossa, sanguis est, & humor ille qui nutrit nervos.

Tertia obiectio.

Obicitur tertio. Cessat fames statim sumpto cibo antequam ille in sanguinem potuerit mutari: ergo sanguis non nutrit ventriculum.

Respondeo cessare sumpto cibo famem illam quæ sentitur in ventriculo, quia calor agens in stomachum, cessat in illum agere.

SECTIO II.

De actu primario potentia nutritiua, qui est nutritio viuentis.

Obiecço explicata huius potentia, tria circa proprium eius actum accuratius exigunt examen: primò summa nutritionis necessitas in quolibet viuentem; secundò quidditas: tertio continuïtas successiua.

§. I.

Necessitas nutritionis in viuentibus.

Idest, vtrum omne viuentem nutriri necessariò debeat, & quidem toto vitæ tempore. Difficultas enim est de causa, ex qua oritur tanta illa necessitas alimenti, vt sine illo nullum diu conservari possit viuentem: vtrum scilicet actio continua caloris depascentis humidum, causet indigentiam hanc alimenti. Negant enim inde peti necessitatem nutritionis Vasquez tom. 1. in 3. partem, disput. 60. num. 11. & Hurtadus disput. 1. de generat. sect. 10.

Dico primò, necessitatem nutritionis posse quidem oriri à pluribus causis extrinsecis ipsi viuentem. R. P. de Rhades curs. Philosoph.

Auenti, tamen illam oriri etiam ab actione ipsius caloris depascentis humidum. Id est viuentem exigit continuò reparare vires per nutritionem ad faciendam damna, quæ inferuntur ab extrinsecis multis causis, & ab innato etiam calore partium quæ agunt in se mutuo.

Prima pars de causis extrinsecis, & ab ipso viuentem distinctis non eget probatione; tria enim sunt quæ destruant continuò viuentis temperamentum: Primò contrarium circumstant, v. g. impressiones aeris: secundò alimentum ipsum, quod intus suscipit, multas sine dubio habet qualitates noxias, quas calor viuentis non vincit nisi reparando aliquid ab eis: tertio humores & spiritus, qui viuentes non sunt, & calore suo alterant partes viuentes, & earum humiditatem consumunt.

Extrínsecæ causæ.

Secunda pars de calore ipso partium difficilior videtur, quia si calor consumat humidum, vt vocant, radicale, destruet seipsum, & ager in subiectum in quo est. Sed antequam tamen probetur, sciendum est quid apud Medicos & Philosophos significet humidum radicale ac primum genium.

Causa intrínseca.

Primò igitur animalium vita consistit in humido & calido certa proportionem temperatis. In calido, quia calor est omnium opifex functionum vitalium; in humido, quia humidum est pabulum caloris, vt patet in lucernis.

Quid & quod duplex humidum.

Secundò triplex in homine potest distingui humidum: alimentitium, elementare, insitum. Alimentitium est illud quod est proximè aptum vt conuertatur in substantiam viuentis, cuiusmodi est sanguis. Humidum elementare est veluti glutem, quo continentur partes viuentis, & impediuntur dilabi. Radicale, seu complantatum est humidum viscosum, præpingue, ac oleagineum, in quo consistit vita ipsius viuentis; neque specialis tantum aliqua est pars humida, sed totum corpus habens humidum pingue, quod parentes in prima constitutione foetui tribuunt.

Ratio ergo, cur calor etiam naturalis inferat damna propter quæ reparanda necessaria sit nutritio, est quia si calor vnus partis agere possit in aliam partem, & humiditatem illius euaporare, potest ab ipso calore innato damnum inferri propter quod reparandum necessaria sit nutritio: sed potest calor vnus partis agere in humidum alterius partis, & illud depasce: ergo ab ipso calore innato causatur necessitas nutritionis. Probat minor. Ad hoc vt vna qualitas agat in aliquid subiectum, sufficit vt habeat qualitatem intensiorem quàm illud: sed pars vna viuentis cum sit heterogenea, calorem habet intensiorem, quàm altera: ergo potest absorbere humidum alterius partis. Imò partes viuentis per calorem extrinsecum alterate possunt inuicem agere: ergo possunt etiam agere inuicem per calorem naturalem, quando ille inæqualis est. Denique respiratio est necessaria viuentibus, vt temperetur calor naturalis ipsius cordis, quo viuentem alioqui exuretur: ergo potest calor vnus partis dissipare humidum alterius partis.

Probatio.

Obicitur primò. Si calor naturalis ageret in humidum radicale, calor ipse destrueret seipsum, quia euaporato humido, calorem ipsum necesse est interire; hoc autem absurdum est: ergo calor naturalis non agit in humidum radicale. Confirmatur; quia si mors causaretur ab eo calore naturali, sequitur mortem non esse viuenti violentam; violentum

Prima obiectio.

violentum enim est ab extrinseco : mors autem violenta est homini.

Respondeo distinguendo maiorem. Si calor naturalis ageret in humidum radicale illius partis in qua est, destrueret seipsum, concedo ; si ageret in humidum alterius partis, destrueret seipsum, nego. Dixi autem partes cum sint heterogeneæ, agere in se inuicem ; nullam autem esse, quæ agat in se ipsam. Ad confirmationem nego mortem esse simpliciter violentam homini, quando procedit à causa insita, quæ vocatur mors naturalis. Est tamen violenta secundum quid, quatenus est contra intentionem & inclinationem viuētis.

Secunda obiectio.

Obiicitur secundò. Id quod est à natura institutum ad conseruandum viuens, non potest illi esse causa destructionis : partium heterogeneitas à natura instituta est ad conseruandum animal, cum vita esse nequeat sine illa : ergo illa heterogeneitas non est destructiua animalis, atque adeò vna pars non destruit aliam. Deinde partes omnes cuiuslibet viuētis eas habent qualitates, quibus & seipsas & totum conseruent ; ordinantur enim ad ipsum totum : ergo nulla pars potest destruere alteram, alioqui destrueret totum. Denique omne agens, quod per qualitatem connaturalem agit in aliud, intendit producere in eo formam suam substantialem : sed vna pars viuētis non potest intendere inducere formam similem suæ in partem, quæ iam illam habet : ergo non potest agere in illam partem per qualitatem sibi connaturalem.

Respondeo distinguendo etiam maiorem. Id quod à natura institutum est ad conseruandum viuens, non potest per se illi esse causa destructionis, concedo ; non potest per accidens, nego. Heterogeneitas partium in viuente non causat nisi per accidens destructionem viuētis. Similiter altera illa propositio distinguenda est. Partes omnes cuiuslibet viuētis, eas habent qualitates, quibus & seipsas & totum conseruent, per se loquendo, concedo ; per accidens, nego. Si enim solitarie consideretur pars vna seorsim ab aliis, ordinata est ad conseruandum totum ; sed propter alias partes, à quibus destruitur, & quas destruit, non potest illud conseruare. Denique nego semper esse verum, quod agens in aliud per qualitatem sibi connaturalem, intendat producere in eo suam formam substantialem ; aqua enim frigida dum agit in aquam calidam non intendit producere suam formam, quæ iam est in aqua calida.

Tertia obiectio.

Obiicitur tertio, plurimos narrari abstinuisse per longum tempus ab omni cibo. Narrat Mirandulanus lib. 2. *examinis scientiarum*, cap. 23, quemdam Eremitam totis annis nouemdecim nihil gustasse. Anglicana quædam puella apud Rogerium Bachonum viginti annis nihil comedit. Gallus quidam Sacerdos tempore Nicolai V. duobus annis vixit sine cibo. Narrat Medina quendam spatio trimestri nihil etiam cibi sumpsisse. Alios nuper referebam ex Alberto & Rondeletio. Ferunt in Brasilia esse auiculam, quæ rostro ex aëre suspenso, sex integros menses agit sine pabulo. Narrat Aristoteles nihil tota hieme comedere crocodillos fluuiatiales, stelliones, vrsos & glites.

Respondeo longas illas inedias sæpissime præstigijs esse dæmonis, aliquando Dei miracula ; vel certe si naturaliter accidunt, tunc illas contingere, quia huiusmodi viuens ita phlegmate abun-

dat, quod non tam citò cibo concoquitur, vel quia è cerebro pituitosi quidam spiritus prodeunt, & labuntur in ventriculum, vnde fit vt viuens carere diu possit omni cibo. Vide Delrium lib. 2. *disquisit. quest. 27.*

Quæri vterius potest, vtrum potentia nutritiua nunquam quiescat ab opere, quandiu viuens vivit.

Respondeo eam nunquam quiescere ab operatione aliqua circa ipsum alimentum, vel proximum, vel remotum. Ratio est, quia potentia necessaria positis omnibus ad agendum requisitis semper agit ; vnde ait Philosophus, nunquam obrepere somnum potentia nutritiua ; Aphrodisæus autem vacationem à sensuum officio, somnum esse ; ab altrice facultate, mortem.

S. II.

Quidditas nutritionis.

Id est, vtrum illa sit vera conuersio substantialis, atque adeò vtrum viuens toto vitæ decursu idem maneat.

Dico secundò. Nutritio essentialiter est actus vitalis, quo aggenerantur novæ partes ad substantiam viuētis ex alimento intra ipsam viuens substantialem transmutato.

Ratio est, quia nutritione reparatur damnum quod calor naturalis, vel causæ aliæ intulerunt viuenti : illud damnum est destructio substantiæ viuētis : ergo nutritione produciuntur novæ substantiæ viuētis, quæ priori substantiæ aggenerantur, id est produciuntur, & vniuntur. Aggeneratio enim significat destructionem formæ alimentii, & introductionem formæ viuētis in illam materiam : deinde dicit vniōem novæ illius substantiæ ad reliquam substantiam viuētis prius existentem : per hoc differt nutritio tum accidentaliter, tum essentialiter à prima generatione. Accidentaliter, inquam, quia generatio non supponit rem existentem, quam supponit nutritio. Deinde differt essentialiter, quia generatio est productio compositi totalis, nutritio autem est productio compositi partialis tantum.

Obiicitur. Si nutritione conuertitur alimentum in ipsam substantiam viuētis, sequitur quod viuens post aliquot annos non est illud idem indiuiduum, quod initio vitæ fuit, sicque homo v. g. septuagenarius, non potest dici filius illius patris à quo genitus est ille puer, quod statim patet esse absurdum. Probo autem sequi. Primò in homine : si enim senex corpus habet omnino distinctum à corpore illo quod habebat puer, certè non est idem homo qui fuit genitus initio : sed senex corpus habet omnino diuersum à corpore quod puer habuit ; pereunt enim sensim partes illæ paruuli corporis, succeduntque novæ per nutritionem aggeneratæ : ergo illud corpus in fine vitæ non est idem illud quod erat initio vitæ. Secundò in brutis hoc est longè verius, quia in illis pereunte parte materiæ, perit etiam pars formæ : ergo in illis post aliquot annos vitæ nulla est pars materiæ aut formæ, quæ prius erat.

Respondeo alimentum substantialiter transmutari per nutritionem, & tamen idem esse viuens in fine vitæ, quod fuit in principio ; quia scilicet multæ partes solidæ ac siccæ à prima natiuitate acceptæ in eo manent, neque vnquam contingit

tingit vt calor naturalis ita depascatur humidum vt nihil planè superfit eius substantiæ, quam acceperat initio vitæ; sicut experimur lignum non ita consumi ab igne, vt nihil ligni remaneat; manent enim partes sicæ in cinerem redactæ. Quando autem dixit Aristoteles lib. 1. de ortu, textu 35. id quod nutritur manere idem secundum partes formales, non secundum partes materiales, nomine formæ significauit figuram externam, nomine materiæ substantiam ipsam viuentis. Vult igitur quod pereuntibus partibus substantialibus manet saltem moraliter eadem figura externa, quantumvis mutata sint plures partes materiæ consumptæ à calore naturali.

§. III.

Continuitas successiua nutritionis.

Sensus quæstionis.

Idest, vtum substantialis illa conuersio alimenti in viuens, idest introductio viuentis in materiam alimenti, fiat continuè successiue; an verò per morulas interruptas. Duo enim sunt quæ distingui debent in nutritione: primò alteratio, quæ ipsam alimentum preparatur ad recipiendam formam ipsius viuentis; & illam probauimus tract. 3. fieri continuè successiue, non autem per morulas: secundò substantialis conuersio alimenti, & de hac sola quæro, vtum in aliqua tota parte introducatur forma viuentis continuè successiue sine vlla interruptione; an verò fiat per morulas, ita vt primò disponatur aliqua tota pars alimenti, deinde simul in instanti in eam totam introducatur forma viuentis, tum disponatur altera pars alimenti, in quam deinde forma viuentis in alio instanti introducatur, & sic deinceps. Quæ sanè grauis est & difficilis controuersia.

Conclusio.

Dico tertio, nutritionem & augmentationem fieri continuè successiue in toto aliquo poro, non autem fieri per morulas interruptas. Contra Hurtadum, Aresium, Arriagam.

Dixi, nutritio facta in toto aliquo poro, quia sanguis contentus in venis vbi iam integram perfectionem adeptus est, rorat è venis, & spargitur intra poros ipsarum partium, & ibi conuertitur in viuens. Non quaritur ergo, vtum nutritio proptè sit in omnibus poris, successiue fiat; certum enim est, non fieri; cum eodem tempore possit in omnibus poris fieri: sed difficultas tantum est, vtum modica gutta sanguinis, quæ est intra vnum porum carnis, conuertatur successiue in carnem. Quod asseruit conclusio.

Probatio.

Ratio autem est, quia ea proportionem forma viuentis introducit in materiam alimenti, quæ introducit vltima dispositio. Sed vltima dispositio introducit successiue continuè in materiam alimenti: ergo etiam forma viuentis introducit successiue continuè in eandem materiam. Maior notissima est, quia si esset vltima dispositio in aliqua materia, in qua non esset forma, deberet materia spoliata esse omni forma; non enim haberet formam priorem cuius dispositiones omnes destructæ sunt; neque haberet nouam formam: ergo nullam haberet. Probatur ergo minor. Quotiescunque passum habet partes inæqualiter distantes ab agente, necesse est vt vniformiter difformiter recipiat actionem agentis. Alimentum habet necessariò par-

R. P. de Rhade; curs. Philosoph.

Ates inæqualiter distantes à calore naturali partium: ergo alimentum recipit vniformiter difformiter actionem, quæ introducit vltima dispositio ad formam viuentis. Huc etiam faciunt argumenta omnia quibus probatum aliàs alterationem fieri continuè successiue.

Responder Hurtadus, augmentum substantiæ fieri in singulis momentis, quibus vltima dispositio fit in parte proportionali per indiuisibile terminatum: & quia quoduis indiuisibile terminatum fit in instanti, ita & fit in instanti quodvis augmentum substantiæ.

Respon-
sion Hur-
tadi.

Sed contra: nam indiuisibile intensuum, quod producit in aliqua tota parte diuisibili, necessariò producit successiue, quando agens agit vniformiter difformiter: sed potentia nutritiua agit vniformiter difformiter; quod mirum negari ab Arriaga contra omnem experientiam, vt ostendebam tractatu 3. agens de sphaera actiuitatis: ergo potentia nutritiua producit successiue per totam partem indiuisibile terminatum; punctum enim produci debet in instanti; sed indiuisibile intensuum, quod est extensiuè diuisibile, produci potest successiue.

Obiicitur primò. Si nutritio fieret continuè successiue, forma quæ producit in materia alimenti, deberet incipere extrinsecè per vltimum sui non esse. Hoc absurdum est: ergo nutritio non fit continuè successiue. Maior nota est, quia sæpe dictum est, illud omne quod successiue incipit, incipere per vltimum non esse, cum non possit incipere per primum esse, quod in re successiua nullum est. Probatur minor. Si forma incipit extrinsecè, ita vt liceat dicere, nunc non est, & immediatè post erit; vel in illo instanti extrinsecè est completa vltima dispositio ad formam, vel non est completa. Si est vltima dispositio: ergo est etiam forma, quæ necessariò est quandiu vltima dispositio, & sic erit illud instans intrinsecum nutritioni, non autem extrinsecum. Si autem illo instanti non est vltima dispositio, non poterit immediatè post poni forma; quod probo. Illa vltima dispositio est diuisibilis in plures partes, quæ poni debent successiue, proindeque immediatè post non erit completa: ergo immediatè post non erit forma, quæ non potest poni donec vltima dispositio sit completa.

Prima dif-
ficultas.

Respondeo formam, quæ nutritione introducit in materiam alimenti, & nutritionem ipsam incipere per vltimum sui non esse, ex eo quod fiat successiue; neque illud absurdum esse. Vnde ad probationem minoris respondeo vltimam dispositionem non esse completam in illo instanti quod est vltimum non esse formæ; sed deesse illi dispositioni aliquid diuisibile, non autem aliquid tantum indiuisibile, cum nulla sint in continuo indiuisibilia realia, vt probauimus aliàs; sed nego deesse partem aliquam diuisibilem determinatam, quæ debeat tota poni priusquam ponatur forma. Deest igitur vltimæ dispositioni pars aliqua diuisibilis, sed indeterminata, & inadaquate sumpta, ita vt quidquid ponatur, illud sufficiat ad ponendam formam, sicuti lanx, quæ adiecto quolibet pondere exit ab æquilibrio. Itaque immediatè post illud instans ponetur vltima dispositio & forma, si dispositio adhuc requisita post illud instans sit quidem aliquid qualitatis, sed indeterminatè, idest quidquid ponatur, erit sufficiens; nam immediatè post ponetur aliquid qualitatis.

qualitatis: ergo immediatè [pòst ponetur] vltima dispositio & forma.

Igitur ad formam argumenti nego hanc propositionem: Si eo instanti non est vltima dispositio completa, non poterit immediatè pòst poni forma. Ad probationem distinguo hanc alteram propositionem: hæc dispositio est diuisibilis in plures partes, quæ ponentur successiue, est diuisibilis in adæquata & indeterminata, concedo; est diuisibilis determinata & adæquata, nego. Quia quidquid ponatur, illud erit vltima dispositio, quæ proinde immediatè pòst completa erit.

Prima instantia.

Instabis primò. Si vltima dispositio est aliquid diuisibile, vel producta illius medietate producit formam, & sic illa producit ante vltimam dispositionem completam; vel non producit formam, & sic in illo instanti non licebat dicere, *Nunc non est forma & immediatè pòst erit.*

Respondeo vltimam dispositionem esse aliquid diuisibile, sed indeterminatè sumptum, & inadæquatè, ita vt quidquid ponatur, illud sufficiat. Vnde producta illius medietate ponitur forma, quia illa non est aliquid totum; sed quidquid fuerit productum, illud est vltima dispositio. Quando ergo dicitur, quod in illo instanti deest vltima dispositio, non censetur deesse tota aliqua pars dispositionis, sed aliquid indeterminatum, cuius etiam medietas est vltima dispositio.

Secunda instantia.

Instabis secundò. Illa vltima dispositio diuisibilis, quæcunque tandem sit, etiam indeterminata, partes habet priores & posteriores: sed partes posteriores etiam indeterminatæ non ponentur immediatè pòst: ergo immediatè pòst non ponetur vltima dispositio.

Respondeo distinguendo maiorem. Vltima dispositio habet partes priores, & posteriores, quæ omnes necessariae sint ad rationem vltimæ dispositionis, nego; habet partes priores & posteriores, quæ quilibet sufficit ad rationem vltimæ dispositionis, concedo. Quamuis ergo immediatè pòst non ponantur partes posteriores, erit tamen vltima dispositio completa, non secundum partes posteriores, sed secundum partes priores, quæ rursus habent partes posteriores; sed secundum solas partes priores vt sic rationem habet vltimæ dispositionis.

Tertia instantia.

Instabis tertio. Vltima dispositio necessariò est ipsa qualitas completè vt tanta: sed qualitas vt tanta necessariò incipit in instanti: ergo vltima dispositio incipit in instanti.

Respondeo distinguendo maiorem. Vltima dispositio completa, est qualitas vt tanta determinatè, nego; vt tanta indeterminatè, concedo: hæc autem non fit tota simul in aliqua tota parte, sed fit successiue, quia pars in qua fit, est diuisibilis.

Secunda obiectio.

Obicitur secundò. Si nutritio fieret successiue, prima etiam generatio fieret successiue, quod nemo dixerit. Probatur sequi. Propterea probatum est nutritionem fieri successiue, quia partes alimentum distant inæqualiter à potentia, quæ agit propterea vniiformiter difformiter, neque dispo- nere potest simul totam materiam: sed materia ex qua faciendæ est generatio, est distans inæqualiter à principio generationis: ergo generatio fit successiue, quia scilicet semen, spiritus vitales, vterus non penetrantur cum sanguine menstruo, aut spumosa portione seminis, quæ sunt propria materia fetus.

Respondeo generationem fieri necessariò in instanti, quia formæ viuientium habent minimum naturale, sub quo minore nequeunt existere in

prima productione. Quamuis ergo dispositiones successiue introducantur in materiam, forma tamen non introducitur nisi postquam vltima dispositio introducta est in totam materiam. In nutritione verò non est par ratio, quia potest forma, quæ additur priori formæ produci in parte minori quàm minima pars, sub qua potest existere totalis forma. Fateor ignem generari successiue in materia, quia forma ignis potest existere sub quolibet minima parte.

Instabis. Ergo sequitur, vltimam dispositionem esse in aliquibus partibus materiæ, in quibus non est forma viuens, & sic forma verus erit in subiecto sine suis dispositionibus.

Respondeo, posse aliquam formam esse saltem transeunter in subiecto cum dispositionibus formæ contrariæ, si forma contrariæ non possit adhuc introduci propter defectum quantitatis sufficientis, quia tunc vltima dispositio non censetur completa.

Obiici tertio possunt argumenta difficilia, quibus probatur, motum localem & alterationem fieri necessariò per morulas. Sed de his videor alibi satis dixisse. Sequuntur actus quidam minus præcipui potentiæ nutritiæ, siue formationis excrementorum triplicis coctionis. Prima videlicet coctionis excrementa crassiora sunt, quæ per venas melaericas separantur à reliquo chylo, & mittuntur in intestina. Excrementa secundæ coctionis quæ fit in iecore sunt flaua bilis, quæ in vesiculam fellis reijciuntur; melancolia, quæ ad lienem; humor aqueus, qui ad renes, & inde ad vesicam deferitur, & est vrina. Excrementa tertiæ coctionis sunt sudor, lacrymæ, sordes & pilorum autium.

SECTIO III.

De ipsa potentia nutritiua, & facultatibus ei adiunctis.

Explicato obiecto potentiæ nutritiæ, ac proprio eius actu, vix quidquam de potentia ipsa superest, præter diuisionem eius in naturalem, vitalem & animalem. Naturalis appellatur quatenus conficit chylum & sanguinem; vitalis quatenus efficit spiritus vitales, motum arteriarum, & respirationem; animalis quatenus elaborat spiritus animales feruientes sensui & motui. De singulis aliqua mihi dicenda sunt.

§. I.

Facultatis naturalis quidditas & organa.

Dico primò, potentiam nutritiua non esse solum calorem naturalem, neque solum temperamentum viuens; sed esse veram potentiam vitalem indistinctam ab anima, cui adiunctæ necessariò sunt quatuor facultates ab ea etiam indistinctæ, attractiua, retentiua, concoctrix, & expultrix.

Ratio est, quia solus calor sufficere non potest ad alterandum & conuertendum alimentum in sanguinem & in viuens; nam ad hoc requiritur etiam actio aliarum qualitatum, & requiritur etiam potentia vitalis, cum hæc sit actio verè vitalis. Imò solus calor non potest attrahere alimentum ad omnes partes, retinere, concoquere, expellere, conuertere; quæ omnia efficit facultas nutritiua, à qua non distinguuntur facultates illæ, quas